

Assessing the Social Impact of Constructing Cultural and Artistic Institutions: A Case Study of the Karaj City Theater

Hadi Barghamadi *

PhD in Sociology. The Center for Social Impact Assessment. Institute for humanities and social studies . (ACECR).Tehran, Iran

Simin Zamani

PhD Candidate in Sociology, Shiraz University. Shiraz , Iran

Abstract

Leisure time is an integral aspect of daily life, and governments are actively endeavoring to cultivate a healthy environment to cater to this fundamental need through the establishment of recreational and cultural centers. In this context, the identification of effective factors that foster increased demand for cultural spaces assumes paramount significance in ensuring the successful implementation of these centers and subsequently enhancing citizen satisfaction. This research aims to address the overarching question: what are the social effects anticipated from the construction of the Karaj city theater? The research methodology adopts a mixed approach, incorporating both quantitative and qualitative methods for data collection. Aligned with the research objectives, various effects have been discerned, and the significance of each variable has been gauged using the Delphi method. The project's risks encompass cultural tensions, issues related to beggars and child labor, opposition from certain institutions and organizations, escalation in construction and maintenance costs, upsurge in housing rent, as well as air and noise pollution. Additionally, concerns such as monopolization of space for specific groups, diminished security, proliferation of peddling, increased conflicts and quarrels, reduced sense of social belonging, neighborhood depopulation, and declining citizen satisfaction have been identified. Conversely, the research has identified and analyzed positive effects

* Corresponding Author: h_barghamadi@yahoo.com

How to Cite: Barghamadi, H., Zamani, S. (2024). Assessing the Social Impact of Constructing Cultural and Artistic Institutions: A Case Study of the Karaj City Theater, *Journal of Urban and Regional Development Planning* , 9(29), 113-144. DOI: 10.22054/urdp.2023.73053.1540

stemming from the project, including the augmentation of social and cultural capital, enhanced social justice, tourism development, economic prosperity, job creation, improved urban image and landscape, as well as advancements in physical and mental health, among others.

Keywords: Social Impact Assessment (SIA), The Cultural and Artistic Collection, The Theater Hall, Karaj.

1. Introduction

Given that leisure activities and recreational pursuits are now integral components of societal daily life, it is imperative for governments to facilitate a healthy environment that caters to these needs by establishing entertainment and cultural centers. Consequently, identifying the pivotal factors that enhance the demand for cultural spaces plays a critical role in the successful establishment of such centers, ultimately leading to heightened citizen satisfaction. Karaj city's management recognizes the importance of creating suitable leisure spaces for individuals, families, and particularly the younger generation. The Karaj city theater complex is poised to fulfill this need by providing a dedicated space for cultural engagement and entertainment. It's crucial to note that every urban project carries diverse effects and outcomes that can be either positive or negative, with these effects sometimes remaining latent or becoming manifest depending on their nature. This research endeavors to anticipate and delineate the potential impacts of the forthcoming construction of the Karaj city theater. By adopting a forward-looking perspective, the study aims to address the fundamental question: What are the anticipated effects of the Karaj city theater construction, and how can we mitigate potential negative impacts while amplifying its positive contributions?

2. Literature Review

In connection with the subject matter, research findings from various studies have been examined. These include the work of Arabian, Majdi, and Zabihi (1400) titled "Explanation of the principles of culture-oriented urban spaces with an urban revitalization approach"; Shokrizadeh, Torabi-Farsani, and Baghban-Maher's (1397) investigation on "The capacity of theater and performing arts for tourism development in Isfahan province"; Samadi, Shirazi, and Sadeh Esfahani's (1397) study on "The effectiveness of theater therapy on the general health of infertile women"; Sharifi Jandani, Miryari, and Abbasi's (1397) research titled "The effectiveness of therapeutic theater on improving the social competence of students with specific learning disabilities in mathematics"; Gholami, Beshlideh, and Rafiei's (1397) work exploring "The effectiveness of theater therapy on the mental health of divorced women in Lamard"; Taifeh Mehdi Khan, Ahadi, Tarif, Bahrami, and Bagheri's (1396)

study on "The effectiveness of pedagogical [educational] theater on improving the level of emotional intelligence in 7-12-year-old children in Tehran"; Rajabi and Alimardani's (1396) investigation into "The effectiveness of classroom theater in increasing social skills and learning basic subjects in elementary school students"; Ameri Siahavi and Abbasi's (1396) analysis and review of "Audience attraction strategies in theaters of Bandar Abbas city with multi-criteria decision-making technique from the audience's point of view"; Karimzadeh, Shahriari, and Ardeshiri's (1396) research on "Cultural policies affecting culture-oriented urban regeneration (with emphasis on urban regeneration experiences in Istanbul, Turkey)"; Rostaei and Jabal Ameli's (1394) examination of "The design of the city theater complex and its effect on improving the level of society's culture (Isfahan city theater)"; and Dastyar and Taban's (1393) study on "The effects of the construction of theaters and theaters in terms of psychology on social and cultural interactions".

3. Methodology

The primary approach of this research is based on the principles of Social Impact Assessment (SIA). Social Impact Assessment studies aim to devise suitable strategies for mitigating negative impacts and involve the identification, estimation, and management of social impacts. Due to this comprehensive nature, SIA studies do not restrict themselves to a singular method but rather employ various methods and techniques such as documentary analysis, field research, comparative analysis, etc., depending on the specific requirements at each stage of the research process. Consequently, this research can be categorized as a mixed-method study (incorporating both qualitative and quantitative approaches) owing to the utilization of diverse techniques and tools concurrently within the methodological framework. Furthermore, the method adopted is descriptive in terms of approach and practical in terms of purpose.

4. Results

The risk assessment of the Karaj theater project reveals various potential effects, including cultural tension, prolonged collection-making processes, the presence of sex workers, design alterations, and commercial dominance in approach. Additionally, it highlights opposition from certain institutions and organizations to project

implementation, an increase in construction and maintenance costs, instances of theft, the presence of beggars and working children, rising air and noise pollution, the congregation of criminal elements, the monopolization of space to favor specific groups, and a reduction in the overall sense of security, all of which rank among the highest concerns. Moderately ranked impacts encompass an increase in peddling, heightened likelihood of quarrels and conflicts, diminished sense of social belonging, reduced neighborhood inhabitation leading to a decrease in citizen satisfaction. Other significant impacts attributed to this cultural complex include the potential for heightened social capital through increased awareness, enhanced social interactions, bolstered social cohesion, and participation, fostering social integration, and ultimately improving quality of life by boosting social security, citizenship satisfaction, a sense of vitality, peace, and comfort. Furthermore, the project may lead to reduced social harm by addressing the vulnerability of urban spaces, influence lifestyle changes due to shifting consumption patterns, stimulate tourism development, bolster cultural identity and capital, create employment opportunities, foster economic prosperity, enhance the local economy, boost income generation for artists, establish public spaces, contribute to branding and urban identity, improve cognitive abilities, and promote physical and mental well-being.

5. Conclusion

In summary, the Karaj city theater complex, particularly with its unique design featuring a public performance space in the open air, offers an opportunity for direct interpersonal contact and social engagement among citizens. This facet is anticipated to enhance interactions, foster participation, promote social cohesion, and contribute to overall social capital. These interactions and relationships, in turn, elevate cultural capital, which over time can enhance the cultural indicators of the populace. Theater, being a form of art that encourages interaction and participation, plays a pivotal role in the socialization of the younger generation. Successful implementation of these cultural spaces is expected to mitigate instances of violations, irregularities, and law-breaking, thereby elevating the sense of security within society. However, it's important to acknowledge the potential for conflicts, disputes, theft, and security breaches due to the presence of diverse social classes. Moreover,

cultural and recreational spaces are among the most crucial urban areas, where social interaction and vibrancy thrive, offering a plethora of diverse events. Vitality, a crucial component of quality of life, can be revitalized through initiatives like the Shahr Theater Complex in Karaj.

تأثیرات اجتماعی احداث مجموعه‌های فرهنگی و هنری (مورد مطالعه: تئاتر شهر کرج)

دکتری جامعه‌شناسی. مرکز ارزیابی تأثیرات اجتماعی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، تهران، ایران

هادی برغمادی *

دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

سیمین زمانی

چکیده

اوقات فراغت جزئی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره است. حکومت‌ها در تلاش‌اند با ایجاد مراکز تفریحی و فرهنگی، فضای سالمی برای برآوردن این نیاز فراهم نمایند. در همین راستا شناسایی عوامل مؤثر در جهت افزایش تقاضای فضای فرهنگی در اجرای موفق این مراکز و در نتیجه رضایت شهروندان نقش مهمی دارد. این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش است: ساخت تئاتر شهر کرج چه تأثیرات اجتماعی به صورت عام را در پی خواهد داشت؟ روش این پژوهش، آمیخته و برای گردآوری داده‌ها از روش‌های کمی و کیفی استفاده شده است. در راستای اهداف، تأثیرات شناسایی و با بهره‌گیری از روش دلفی اهمیت هر یک از متغیرها مشخص شد. تنش فرهنگی، متکدیان و کودک‌کار، مخالفت برخی نهادها و سازمان‌ها، افزایش هزینه ساخت و نگهداری، افزایش اجاره‌بهای مسکن، آلودگی هوا و صوتی، انحصار فضا به نفع گروهی خاص، کاهش امنیت، افزایش دست‌فروشی، نزاع و درگیری و کاهش احساس تعلق اجتماعی، خالی از سکنه شدن محله و کاهش رضایت شهروندی به عنوان مخاطرات این پروژه شناسایی شده است. هرچند در این پژوهش تأثیرات مثبتی چون افزایش سرمایه اجتماعی و فرهنگی، افزایش عدالت اجتماعی، توسعه گردشگری، رونق اقتصادی، اشتغال‌زایی، بهبود سیما و منظر شهری، افزایش سلامت جسمی و روانی و... شناسایی و تحلیل شده است.

کلیدواژه‌ها: ارزیابی تأثیرات اجتماعی (اتا)، مجموعه فرهنگی و هنری، سالن تئاتر، شهر کرج.

مقدمه

امروزه، مصرف به یکی از اساسی‌ترین مفاهیم برای فهم جامعه مدرن بدل شده به گونه‌ای که صاحب‌نظران از زوایای مختلف در مورد آن بحث کرده‌اند. اگرچه مصرف در ابتدا فعالیتی صرفاً اقتصادی و برای رفع نیاز بود، اما اندیشمندان قرن بیستم بیش از همه بر شکل فرهنگی مصرف تأکید کردند و مصرف فرهنگی را مهم‌ترین مؤلفه جامعه جدید دانستند. مصرف فرهنگی، فعالیتی اجتماعی و کرداری روزمره است که به واسطه کردارهایی که مصرف فرهنگی نامیده می‌شود، فرهنگ، تولید یا بارور می‌شود. همچنین مصرف فرهنگی، سبک زندگی را شکل می‌دهد، نیازها و تمایلات را سامان می‌دهد، مواد الزام برای تولید تخیلات و رؤیایها را فراهم می‌کند، در ضمن نشان‌دهنده تفاوت‌ها و تمایزات اجتماعی و نمایانگر تولیدات ثانویه در به کارگیری ابزارهای موجود است (زارع شاه‌آبادی و طاهر، ۱۳۹۲: ۱۹۰). مصرف فرهنگی یکی از شاخص‌های سبک زندگی است که به بیان ساده به معنای استفاده از کالاهای تولیدشده نظام فرهنگی بوده و مشخص‌کننده نوع سلیقه مصرف‌کننده نیز هست. هنر و در سطحی خاص تر هنر تئاتر یکی از شاه‌کلیدهای فهم فرهنگ و به مثابه یک کالای فرهنگی فاخر است که اغلب در زمان فراغت توسط قشر خاص (مخاطب خاص) مصرف می‌شود. نتایج پیمایش ملی مصرف کالاهای فرهنگی در استان البرز (۱۳۹۹) نشان می‌دهد، ۸۲٫۴ درصد از شهروندان این استان تاکنون تئاتر تماشا نکرده‌اند. این در حالی است که سرانه موجود فضاهای فرهنگی در سطح شهر کرج با سرانه مطلوب فاصله زیادی دارد.

شهر به مثابه ابر متن، تجسم روح جمعی شهر و شهروندان است که نمی‌توان کالبد آن را از وجوه معنایی‌اش منفک کرد. به همین ترتیب عناصر و نشانه‌های زبانی این متن باید در ارتباط باهم و وابسته به کل متن باشند تا بتوان آن را به‌عنوان یک متن منسجم - شهر - تعبیر کرد. شهر مجموعه‌ای فرهنگی - کالبدی است که بر اساس نیازها، فعالیت‌ها و رفتارهای ساکنان آن شکل گرفته است که انسان‌ها بسته به نیازهای فردی یا گروهی خود درون آن فعالیت داشته و الگوهای رفتاری خاص خود را عرضه می‌کنند. فضاها و

خصوصیات آن‌ها وابستگی شدیدی به نحوه فعالیت و الگوهای رفتاری استفاده‌کنندگان دارد. این فضاهای شهری شامل میادین، فضاهای سبز، گذرها و امثال این‌ها هستند که به عموم شهروندان تعلق دارند و به فضاهای باز شهری منسوب می‌شوند که افزودن فعالیت به این گونه فضاها نقش به‌سزایی در جهت ارتقای هویت شهری دارد. این فضاها نقش مؤثری بر زندگی جمعی دارد (جهانی دولت‌آباد، ۱۳۹۹: ۲). فضای اجرای نمایش، نظیر تئاتر، نمایش آیینی، سنتی، خیابانی، عروسکی و سایر نمایش‌ها نمونه‌ای از این فضاها هستند که تأثیرات مختلفی بر ابعاد مختلف زندگی شهروندان دارد.

هر پروژه‌ای متناسب با ابعاد متفاوت شهرها، آثار و پیامدهای گوناگونی بر جای می‌گذارد که می‌تواند مثبت یا منفی باشند و بسته به نوع تأثیر ممکن است آشکار شوند یا پنهان بماند. در نظر اول می‌توان این ادعا را مطرح کرد که ابعاد اجتماعی و فرهنگی شهر تحت تأثیر پروژه‌ها، ممکن است به اختلال در نظام زندگی شهروندان ختم شود. در این صورت است که هزینه‌های جبران‌ناپذیر، یا هزینه‌های سنگینی را به شهر (شهروندان و مدیریت شهری) تحمیل می‌کند (ابراهیم‌پور و مصطفوی، ۱۳۸۷: ۸۵)؛ اما نباید از این موضوع غافل بود که هر پروژه شهری به‌عنوان پدیده‌ای که در نظام شهری شکل می‌گیرد در تعاملی دوسویه بر آن تأثیر خواهد داشت که برخی از این تأثیرات ممکن است خواسته و یا آشکار نبوده و انا (ارزیابی تأثیرات اجتماعی) می‌تواند این تأثیرات ناخواسته و پنهان را شناسایی و با ایجاد نظامی مرکب از پژوهشگر، ذی‌نفعان (مسئولان و مدیران و مجریان و...) در جهت افزایش تأثیرات مثبت و کاهش تأثیرات منفی اقدام نماید. در واقع نکته مهم، شناخت تأثیرات منفی و ناخواسته و تأثیرات مثبت پروژه است. چراکه عدم شناخت تأثیرات منفی، در طول زمان منجر به بروز تأثیرات ناگوار بر زندگی اجتماعی ساکنان محدوده مورد اقدام می‌گردد که ممکن است نه تنها با اهداف توسعه پایدار منافات داشته باشد، بلکه توانایی ما را بر مدیریت تأثیرات بکاهد و مدیریت شهری ناچار شود با صرف هزینه‌های بالا در طولانی‌مدت اثرات منفی پروژه‌ها را کاهش دهد. ارزیابی تأثیرات اجتماعی یکی از رویکردهایی است که می‌تواند این تأثیرات را موردبررسی و تحلیل قرار دهد. شناسایی تأثیرات اجتماعی که این اقدام توسعه‌ای بر ساختارهای اجتماعی، فرهنگی،

اقتصادی و... شهر بر جای خواهد گذاشت، به تصمیم‌گیران شهری در برنامه‌ریزی‌های آتی خود کمک نماید.

تئاتر شهر نیز در محله اصفهانی‌ها در شمال منطقه شهر کرج واقع شده و کاروان‌سرای عباسی، حمام مصباح، کاخ سلیمانیه، امامزاده حسن و... به‌عنوان حلقه تاریخی و ارزشمند در این محدوده مستقر هستند. به‌علاوه فضای در نظر گرفته شده به‌منظور تئاتر شهر در حال حاضر یک فضای بی‌دفاع شهری و محل تجمع کارتن‌خواب‌ها و معتادان است که همین امر، تأییدی بر ضرورت انجام پروژه است. این پژوهش در تلاش است با نگاهی به آینده برخی از تأثیرات احتمالی احداث مجموعه تئاتر شهر [پیش از اقدام] را مورد بررسی قرار دهد. در واقع این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش است که ساخت تئاتر شهر کرج چه تأثیراتی را در پی خواهد داشت.

ادبیات تجربی

در این بخش برخی پژوهش‌های مرتبط با موضوع پژوهش مرور شده است. مرور پژوهش‌های مرتبط با مجموعه‌های فرهنگی و تأثیرات آن‌ها به‌دلیل مشابهت فعالیت‌های طراحی شده در مجموعه‌های فرهنگی هنری و احتمال وجود تأثیرات مشترک بین این دست از مجموعه‌ها است.

در رابطه با موضوع پژوهش در سال ۱۴۰۰، عربیان، ماجدی و ذبیحی در پژوهشی با عنوان «تبیین اصول فضاهای شهری فرهنگ محور با رویکرد احیای شهری» با بررسی اندیشه‌های نظری سعی در استخراج و تحلیل اصول دخیل در موفقیت فرآیند احیای فضاهای شهری فرهنگ محور داشتند. آن‌ها دریافتند که احیای فضاهای شهری فرهنگ محور با پایبندی به حوزه‌ها، دارائی‌ها و پتانسیل‌های فرهنگی، به دنبال حل مسائل و معضلات است. به عبارتی این فرآیند به‌عنوان اقدامی جامع و یکپارچه، با بهره‌گیری از فرهنگ به‌عنوان موتور محرکه توسعه، ضمن مکاشفه در عوامل به وجودآورنده زوال شهری، اصلاح شرایط و دست‌یابی به نوعی بهبود مستمر و کیفی در وضعیت کالبدی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی، به دنبال خلق مکانی مناسب جهت

حضورپذیری افراد و گردشگران و پاسخگویی به کلیه نیازها و توقعات آنها است. شکری‌زاده، ترابی‌فارسانی و باغبان‌ماهر (۱۳۹۷) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی ظرفیت تئاتر و هنرهای نمایشی برای رونق گردشگری در استان اصفهان» به این نتیجه رسیدند که هنرهای نمایشی به شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای رونق گردشگری در استان اصفهان و در نهایت رونق این صنعت کمک شایانی می‌نمایند. در سال ۱۳۹۷ صمدی، شیرازی و صادق اصفهانی بر اساس نتایج مطالعه «بررسی اثربخشی تئاتر درمانی بر سلامت عمومی زنان نابارور» بیان داشتند تئاتر درمانی روش مناسبی جهت افزایش سلامت عمومی زنان نابارور و باعث کاهش علائم جسمانی، اضطراب، خواب و اختلال خواب، اختلال کارکرد اجتماعی و افسردگی شدید در آنها است. در همین سال شریفی جندانی، میریاری و عباسی نیز بر اساس نتایج پژوهش «بررسی اثربخشی تئاتر درمانی بر بهبود شایستگی اجتماعی دانش‌آموزان با اختلال خاص یادگیری در ریاضی» ادعا کردند که برنامه آموزش تئاتر درمانی باعث بهبود شایستگی اجتماعی در دانش‌آموزان با اختلال ریاضی خواهد شد. نتایج مطالعه «اثربخشی تئاتر درمانی بر سلامت روان زنان مطلقه» در شهرستان لامرد که توسط غلامی، بشلیده و رفیعی در سال ۱۳۹۷ انجام شده، نشان می‌دهد، تئاتر درمانی بر ارتقای سلامت عمومی زنان مطلقه مؤثر بوده و باعث کاهش علائم جسمانی، اضطراب و اختلال خواب و اختلال در کارکرد اجتماعی و افسردگی شدید آنها شده است؛ بنابراین پیشنهاد می‌کنند، برای کاهش پیامدهای روحی روانی طلاق و درمان دیگر مشکلات به کار گرفته شود. طایفه مهدی‌خان، احدی، دلخواه، بهرامی و باقری (۱۳۹۶)، بر اساس نتایج مطالعه «بررسی اثربخشی تئاتر پداگوژیک [آموزشی] بر ارتقاء سطح هوش هیجانی در کودکان ۷-۱۲ ساله شهر تهران» معتقدند که تئاتر پداگوژیک باعث ارتقاء هوش هیجانی کودکان می‌شود. نتایج پژوهش رجیبی و علیمردانی، «اثربخشی تئاتر درسی در افزایش مهارت‌های اجتماعی و یادگیری دروس پایه در دانش‌آموزان ابتدایی» در سال ۱۳۹۶ بیانگر آن است که تئاتر درسی در افزایش مهارت‌های اجتماعی و افزایش یادگیری خواندن و نوشتن دانش‌آموزان دختر تأثیر داشته است. در سال ۱۳۹۶، عامری سیاهویی و عباسی با اتکا به نتایج حاصل از پژوهشی با عنوان «تحلیل و بررسی راه‌کارهای جذب مخاطب در سالن‌های

تئاتر شهرستان بندرعباس با تکنیک تصمیم‌گیری چندمعیاره از دیدگاه مخاطبان» مدعی شدند که تئاتر هنری است که می‌توان از طریق آن بسیاری از مفاهیم اجتماعی، فرهنگی، دینی و ملی را در قالب دیالوگ‌ها و بازی‌ها در جامعه ترویج داد. کریم‌زاده، شهریاری و اردشیری (۱۳۹۶) در پژوهش «تبیین سیاست‌های فرهنگی تأثیرگذار بر بازآفرینی شهری فرهنگ محور (با تأکید بر تجارب بازآفرینی شهری استانبول ترکیه)» به بررسی تبیین مؤلفه‌های فرهنگی تأثیرگذار بر بازآفرینی شهری فرهنگ‌محور پرداخته‌اند. آن‌ها دریافتند که پروژه‌های شاخص بازآفرینی فرهنگ محور عاملی در راستای بهبود کیفیت زندگی شهری محسوب شده و منافع اجتماعی و اقتصادی شهروندان را نیز در نظر دارد. همین‌طور فضاهای باز و سازگار و محیط‌های فعال و فرهنگی غنی باعث جذب گردشگران فرهنگی و افزایش و استقبال از حضور آنان در محیط‌ها می‌شود. بازآفرینی فرهنگ‌محور و به تبع آن اجرای پروژه‌های فرهنگی باعث تقویت حس بومی افزایش احساس تعلق شهروندان شده است. روستایی و جبل‌عاملی (۱۳۹۴) به «بررسی طراحی مجموعه تئاتر شهر و تأثیر آن بر ارتقاء سطح فرهنگ جامعه (تئاتر شهر اصفهان)» با بهره‌گیری از نظریات نقش فرهنگی تئاتر، مطالعات تاریخی سیر تحول هنرهای نمایشی، به بررسی و تحلیل رویکرد مطالعات بر طراحی مجموعه تئاتر شهر و بررسی نمایش ایرانی از منظر معماری پرداخته‌اند. آن‌ها در این مطالعه به این نتیجه رسیدند که ایجاد تئاتر شهر در افزایش سطح فرهنگی ساکنان و بالفعل شدن استعدادها و فرهنگی مردم و جذب گردشگر مؤثر خواهد بود. دستیار و تابان در سال ۱۳۹۳، در پژوهشی با عنوان «اثرات ساخت سالن‌های نمایشی و تئاتر از نظر روانشناسی بر تعاملات اجتماعی و فرهنگی» یافتند که با توجه به قابلیت‌های موجود در ایران و وجود قومیت‌های مختلف، طراحی و ساخت سالن‌های تئاتر بستر مناسبی را جهت ارتقاء تعاملات اجتماعی و فرهنگی فراهم می‌کند. این امر در راستای بالابردن کیفیت زندگی مردمان آن منطقه اثرگذار است. هم‌چنین به‌وسیله الگویی مناسب جهت ایجاد سالن‌های تئاتر به‌منظور تربیت کارشناسان با تخصص‌های لازم به رشد فرهنگی و اجتماعی جامعه می‌توان رونق بخشید. همچنین هنرهای نمایشی در گذشته و اکنون به‌عنوان وسیله‌ای کارآمد و مؤثر برای تقویت تلاش‌های معیشتی و دفاعی

و یا تحکیم مبانی حقوقی، اجتماعی شدن، قانون‌پذیری و نظم و انضباط اجتماعی در قالب نمایش‌های متنوع، جذاب و آگاهی‌بخش مورد استفاده مسئولان جامعه قرار گرفته شده است. در ادامه به برخی از مفاهیم مرتبط با موضوع پژوهش چون فضای عمومی، مصرف فرهنگی و تئاتر پرداخته شده است تا از این منظر چهارچوب مفهومی طرح حاصل گردد.

فضای عمومی

آن دسته از فضاهایی هستند که عموم شهروندان بدون نیاز به کنترل، حق ورود و حضور در آنان را دارند؛ فضاهایی چون پارک‌ها، میدان‌ها، بازارها و مساجد. این دسته از فضاها به واسطه‌ی مقیاس عملکردی‌شان و هم‌چنین طیف متنوع و گسترده‌ی مخاطبان خود، دارای بیشترین سهم در حیات جمعی شهروندان هستند؛ به عبارت دیگر فضاهای عمومی، فضاهایی هستند که افراد با غریبه‌ها به‌طور مشترک از آن استفاده می‌کنند، مردمی که اقوام یا دوستان یا همکاران ما نیستند، آن‌ها فضایی برای فعالیت‌های سیاسی، اعمال مذهبی، تجارت، بازی و... هستند. فضایی برای هم‌زیستی با صلح و برخورد‌های غیرشخصی (پاکزاد، ۱۳۸۵: ۷۸-۷۷). فضای شهری محل تجمع، برخورد و تعاملات شهروندان است. حضور شهروندان در فضای شهری است که به آن هویت می‌دهد. علاوه بر این طراحی و شکل فضاهای شهری نیز می‌تواند منجر به ایجاد فضاهای پرجمع و یا خلوت شود. در واقع نوع کاربری و طراحی فضای شهری نیز در جذب افراد و افزایش تردد و تجمعات انسانی بسیار مهم است. در واقع فضا و حضور مردم در فضاهای شهری تأثیرات متقابلی بر هم دارند، چنانچه فضای مناسب شهری منجر به افزایش تعاملات اجتماعی و سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی می‌شود و افزایش تجمع و تعاملات اجتماعی نیز منجر به بهبود منظر، افزایش نظافت، نورپردازی مناسب فضا و درنهایت امنیت اجتماعی در فضا و محیط را افزایش می‌دهد.

مصرف فرهنگی^۱

مصرف فرهنگی، مفهومی نوظهور در ادبیات جامعه‌شناسی و یکی از مؤلفه‌های اساسی

سبک زندگی است. به عقیده بوردیو^۱ مصرف فرهنگی، به برآوردن طیف وسیعی از نیازهای فرهنگی، فعالیت‌های فرهنگی (بازدید از موزه‌ها، رفتن به کنسرت، مطالعه) تا سلیقه و ترجیحات در انواع محصولات فرهنگی و هنری (موسیقی، فیلم، ادبیات، نقاشی، تئاتر و...)، دلالت دارد (بوردیو، ۱۳۹۰: ۲۳). بوردیو مصرف فرهنگی را ابزاری برای ارتباط می‌داند. در نظر وی، گروه‌های مختلف مردم از طریق مصرف به زندگی خود معنا می‌دهند و خود را به گروه‌های فرادست نزدیک یا از گروه‌های فرودست دور می‌سازند. به تعبیر بوردیو، هرگونه مصرف فرهنگی و هنری نوعی رابطه اجتماعی و نوعی رابطه مبتنی بر تشخیص و تمایز است (بوردیو، ۱۳۹۰: ۳۱۱). افراد در طیف وسیعی از مصارف فرهنگی خود به دنبال تشخیص می‌گردند، روزنامه یا کتابی که می‌خوانند، موسیقی که گوش می‌دهند، فیلم‌هایی که تماشا می‌کنند و... روابط تشخیص آمیز در این محصولات به گونه‌ای عینی حک شده‌اند و مجموع آن‌ها امکانات تقریباً پایان‌ناپذیری را برای متشخص و متمایز جلوه کردن ارائه می‌دهند (ریتزر، ۱۳۷۹: ۶۸۷). بوردیو تصدیق می‌کند، مصرف فرهنگی مستلزم نوعی عمل کشف، خوانش و قرائت است. به این معنا که یک اثر هنری فقط برای کسی معنا و جذابیت دارد که رمزهایی که در آن اثر با آن‌ها رمزگذاری شده را در اختیار داشته باشد. این عملیات رمزگشایی نیز، به نوبه خود منوط به کاربست آموخته‌های شناختی است که اکتسابی است. از این جهت، نحوه اکتساب فرهنگ در نحوه استفاده آن مندرج است و سلسله‌مراتب هنرها با سلسله‌مراتب اجتماعی مصرف‌کنندگان تطابق دارد (بوردیو، ۱۳۹۰). با این اعتبار، سلیقه و مصرف فرهنگی، فرصتی برای ابراز موقعیت اجتماعی فراهم می‌آورد (ریتزر، ۱۳۷۹: ۶۸۵). بوردیو مصرف و الگوی مصرف را معیاری مهم در تعیین جایگاه فرد در فضای اجتماعی ارزیابی می‌کند. کالاهای فرهنگی که مصرف فرهنگی را به وجود می‌آورند، اقلام مصرفی مرتبط با فرهنگ و دانش هستند که طیف وسیعی از کتاب، روزنامه، مجله (خواندنی)، تلویزیون و ماهواره (بصری)، رادیو و موسیقی (شنیداری)، سینما و تئاتر (فاخر) و اینترنت را شامل می‌شوند. در ادامه به تعریف تئاتر به عنوان یک کالای فرهنگی پرداخته شده است.

---

1. Pierre Bourdieu

تئاتر

کلمه تئاتر^۱ در اصل مشتق از واژه «تئاترون»^۲ است که جزء اول آن، تئاتر^۳ به معنی تماشا کردن و یا محل تماشا و مشاهده است و به این دلیل است که در دوران گذشته تماشاچیان در شب تپه‌ها می‌نشستند و مراسم مذهبی را که با تشریفاتی خاص در پای همه تپه برپا می‌شد، نظاره می‌کردند. این مراسم با پشت سر گذاشتن چند صدسال و فراهم آوردن تجربه‌های بسیار در نحوه برگزاری آن، از شکلی ساده و ابتدایی به فرایندی سخت، پیچیده و پر از رمز و راز از ادبیات و هنر مبدل گشت که والاترین اندیشه‌ها را در طریق شناخت هرچه بیشتر تاریک‌ترین زوایای روح آدمی و دست‌یافتن بر رموزی که او در رسیدن به سعادت و دوری از شقاوت یار و مددکار باشد، از نسلی به نسل دیگر منتقل کرد و در اختیار شیفتگان خود نهاد (مکی، ۱۳۹۰: ۱۵). براکت در کتاب «تاریخ تئاتر جهان» خاستگاه مهم تئاتر را اسطوره و آیین‌ها می‌داند و معتقد است یک نمایش آیینی تماشاگران را که خود اجراکننده نیز بودند، در فعالیتی خلاق و جمعی به وحدت می‌رساند. درنهایت می‌توان در تعریفی جامع از تئاتر گفت، تئاتر اجرای آگاهانه یک متن یا یک مایه از پیش تعیین شده است که هدف‌های متعددی را دنبال می‌کند: تئاتر آموزش می‌دهد، ارشاد می‌کند، سرگرم می‌کند و نیز در راه کشف جهان و انسان و «الهام بخشیدن» به تماشاگران گام بر می‌دارد. تئاتر همواره با انسان بوده است و فرهنگ‌های مختلف با آن رفتاری گوناگون داشته‌اند. گاه به داشتن تئاتر مباهات می‌نمودند و گاه همچون عامل فساد جامعه تکفیر و طردش می‌کردند (براکت، ۱۳۹۸).

در یک جمع‌بندی و با مرور پژوهش‌های پیشین می‌توان بیان کرد که احداث سالن‌های تئاتر، تأثیرات بسیاری را بر زندگی شهروندان و امکانات شهری در ابعاد مختلف به همراه داشته است. بهبود روابط اجتماعی و بهبود کیفیت زندگی، غنی‌سازی اوقات فراغت شهروندان با ایجاد سرگرمی‌های فرهنگی، خلق مکانی مناسب جهت حضورپذیری افراد و گردشگران و پاسخگویی به نیازها و توقعات آن‌ها، ارتقاء آگاهی اجتماعی، تغییر

---

1. Theatre
2. Theatron
3. Thea

نگرش و بهبود عملکرد زنان در زمینه مصرف، افزایش سلامت عمومی تماشاچیان تئاتر، تئاتر درمانی و بهبود روحیه انسان‌ها از آزرده‌گی‌ها، ارتقاء هوش هیجانی کودکان، کاهش علائم جسمانی، اضطراب خواب و اختلال خواب، کسب مهارت‌های شناختی و ادراکی، شنیده شدن صدای گروه‌های به حاشیه رانده‌شده، آموزش غیررسمی و... از جمله تأثیرات مثبت و ایجاد مشکلات ترافیکی، تعارض قدرت میان ارگان‌ها و نهادهای مختلف، نگرانی بابت هدف صرفاً مذهبی - آئینی و نادیده گرفته شدن دارایی‌های محله، تعارض میان سبک زندگی‌های مختلف و... از جمله تأثیرات منفی شناسایی شده برای این اقدام است. پارک‌ها و فضای سبز، به‌عنوان فضایی که مردم در آن به گردش و تفریح می‌پردازند، فضایی است که می‌تواند محلی آرام برای مخاطبان خود باشد، از این رو پتانسیل بالایی برای برگزاری رویدادهای فرهنگی و هنری دارد. در حال حاضر فضای فرهنگی زیادی وجود دارند که در هم‌نشینی پارک‌ها به وجود آمده‌اند، تئاتر شهر تهران، خانه هنرمندان ایران و تماشاخانه ایران شهر از این گونه‌اند. هم‌زیستی کاربری فضای سبز و کاربری فرهنگی می‌تواند منجر به افزایش تأثیرات اجتماعی و اقتصادی شود. چنانچه هم‌زیستی بسیاری از فعالیت‌های مختلف، هم‌افزایی مثبت قابل توجهی در غنی‌سازی اوقات فراغت شهروندان و توسعه گردشگری و فعالیت‌های فرهنگی دارد. از آنجائی که تئاتر شهر کرج در پارک تاجیکستان احداث می‌شود، مطابق با نتایج یافته‌های پیشین می‌توان گفت، وجود دو کاربری فضای سبز و فضای فرهنگی می‌تواند منجر به هم‌افزایی مثبت اثرات اجتماعی و اقتصادی پروژه شود. تمام طرح‌ها صورت گرفته در حوزه احداث مکان‌های جدید فرهنگی چون سالن تئاتر و سینما و یا وجود این مراکز فرهنگی در یک منطقه و یک شهر به تأثیرات و کارکردهای مثبت اشاره می‌کنند. هرچند این مکان‌ها، دارای تأثیرات منفی اجتماعی و اقتصادی نیز هستند، اما پژوهش‌ها بیانگر وسعت پیامدهای مثبت و عملکرد بهینه‌ی آن‌ها در زندگی شهری است.

روش پژوهش

رویکرد اصلی این پژوهش بر اصول ارزیابی تأثیر اجتماعی^۱ استوار است. ارزیابی تأثیرات اجتماعی با ایجاد مبنایی علمی، امکان ارزیابی نظام‌مند تأثیرات یک پدیده را پیش از بروز [و در حین اجرا و پس از اجرا] بر کیفیت زندگی افراد و اجتماعاتی فراهم می‌آورد که محیط آن‌ها را تحت تأثیر سیاست و خط‌مشی قرار دارد (بارج، ۱۳۹۱: ۱۷). پژوهش‌های ارزیابی تأثیرات اجتماعی به دنبال یافتن راهبردی مناسب با کمترین آثار منفی هستند و با استفاده از اصول و مراحل ارزیابی تأثیرات اجتماعی استاندارد به شناسایی، برآورد و مدیریت تأثیرات اجتماعی می‌پردازند. به همین دلیل محدود به استفاده از تنها یک روش خاص نیستند، بلکه برحسب نیاز هم‌زمان از روش‌ها و فنون مختلف (اسنادی، میدانی، تطبیقی و...) متناسب با هر مرحله از پژوهش استفاده می‌شود؛ بنابراین این پژوهش را می‌توان به واسطه استفاده از فنون و ابزارهای مختلف از منظر رویکرد روشی، پژوهشی آمیخته (کیفی^۲ و کمی^۳) نیز نام نهاد که به‌طور هم‌زمان انجام شده است. همچنین روش مورد استفاده از نظر مسیر توصیفی و از نظر هدف کاربردی است. لازم به ذکر است با توجه به رویکرد پژوهش و هدف‌های تعیین شده، جامعه آماری این پژوهش به شرح زیر بوده است.

جدول ۱. جامعه آماری / میدان مطالعه، روش نمونه‌گیری / شیوه جمع‌آوری داده‌ها

روش پژوهش	جامعه آماری / میدان مطالعه	شیوه نمونه‌گیری	جمعیت نمونه
مطالعه اسنادی (کیفی)	کلیه اسناد موجود و مرتبط با شهر کرج و پروژه احداث تئاتر شهر کرج	به شیوه هدفمند و در دسترس با استفاده از فیش‌برداری	-
پیمایش (کمی)	کلیه ساکنان شهر کرج	به شیوه تصادفی متناسب با حجم در	۵۸۶ نفر

1. Social Impact Assessment (SIA)

۲. مطالعه اسنادی، مشاهده میدانی، مصاحبه نیمه ساختاریافته و بحث گروهی.

۳. انجام پیمایش

روش پژوهش	جامعه آماری / میدان مطالعه	شیوه نمونه‌گیری	جمعیت نمونه
	(۱,۳۰۸,۸۷۵ نفر)	تمام مناطق شهر کرج (ده منطقه)	
مصاحبه (کیفی)	نهادهای سازمان‌های ذینفع در پروژه تئاتر شهر کرج	به شیوه هدفمند	سازمان آتش‌نشانی شهر کرج، مرکز اورژانس شهر کرج، کلابتری ۱۱ شهر کرج، هتل پردیس، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان البرز
مصاحبه (کیفی)	مدیران محلی و نهادهای ذی‌نفع	به شیوه هدفمند	نائب رئیس شورای شهر کرج، عضو سابق کمیسیون هنر شورای شهر کرج، معاونت‌های ذی‌نفع در شهرداری منطقه، کارشناس عمران سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری، کارشناس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری، معاون شهرسازی و معماری منطقه ۲ شهرداری کرج کارشناس معاونت عمران و شهرسازی و مدیر پروژه
مصاحبه (کیفی)	متخصصان و مطلعان	به شیوه هدفمند و در دسترس	۱۱ نفر
مصاحبه (کیفی)	سالن‌های تئاتر در سطح شهر کرج و شهر تهران	به شیوه هدفمند و در دسترس	خانه هنرمندان، تماشاخانه ایرانشهر، مجموعه تئاتر مولوی، تالار وحدت، تماشاخانه سنگلج، تئاتر شهر تهران، مجموعه نژادفلاح و مجموعه تئاتر عظیمیه

ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش نیز با توجه به تنوع داده‌ها و اطلاعات مورد استفاده طیفی گسترده را شامل شده است. در بخش اسنادی فیش اطلاعاتی به‌عنوان ابزار مورد استفاده قرار گرفته است و تلاش شده است اطلاعات مرتبط با پژوهش استخراج گردد. در بخش پیمایش نیز از ابزار پرسشنامه استفاده شده است که اعتبار آن با استفاده از اعتبار صوری و پایایی با استفاده از پایایی همسانی درونی موردسنجش قرار گرفته و در نهایت با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفته است. برای گفتگو با متخصصان، نهادهای سازمان‌های مرتبط و مدیران محلی نیز از مصاحبه‌نامه‌ای نیمه‌ساختاریافته بهره گرفته شد. مصاحبه‌های انجام شده نیز با استفاده از نرم‌افزار MaxQDA کدگذاری و تلاش شد از یافته‌های آن برای شناسایی ابعاد پروژه و همچنین پیش‌بینی

تأثیرات آتی طرح استفاده گردد.

یافته‌های پژوهش

در راستای اهداف پژوهش با استفاده از روش کمی و کیفی (پیمایش و مصاحبه با افراد گوناگون) به داده‌های موردنیاز دست پیدا کرده‌ایم. نتایج پیمایش بیانگر آن است که اغلب شهروندان (۹۳,۷ درصد) هیچ‌گونه اطلاعی از پروژه احداث تئاتر شهر ندارند. آن دسته از پاسخگویان مطلع (۶,۳ درصد) اغلب از طریق رسانه‌ها (اینترنت، اخبار روزنامه، صداوسیما و سایت شهرداری) از این پروژه آگاهی پیدا کردند. همچنین درحالی‌که ۲۵,۳ درصد از شهروندان شهر کرج در خصوص احداث سالن تئاتر در این شهر اظهار بی‌تفاوتی کردند، بیش از نیمی از آن‌ها (۷۳,۷ درصد) با احداث این مجموعه موافق و تنها یک درصد مخالف بودند.

جدول ۲. میزان آگاهی و موافقت شهروندان نسبت به پروژه ساخت تئاتر شهر کرج

درصد فراوانی	فراوانی		
۶,۳	۳۷	بلی	آگاهی از پروژه
۹۳,۷	۵۴۹	خیر	
۷۳,۷	۴۳۲	موافق	میزان موافقت با پروژه
۱	۶	مخالف	
۲۵,۳	۱۴۸	فرقی ندارد	

شهروندان شهر کرج بیان داشتند مهم‌ترین (رتبه اول) اولویت در سطح کرج که شهرداری باید نسبت به آن اقدامی را انجام دهد، خدمات شهری مانند آسفالت خیابان، نظافت شهر، سطل زباله، روشنایی معابر و خیابان‌ها، پارکینگ، افزایش حمل‌ونقل عمومی (اتوبوس) و مترو شهری است. فضای عمومی و تفریحی (شهربازی، محل بازی برای کودکان، دورهمی خانوادگی و دوستانه و...) در اولویت دوم، پارک و فضای سبز (در سطح مناطق) در اولویت سوم قرار دارد. شهروندان بیان داشتند که فضاهای فرهنگی مثل سالن سینما و تئاتر، فرهنگسرا، کتابخانه و سالن مطالعه در اولویت چهارم برای آن‌ها قرار دارد. آب

آشامیدنی، مراکز و امکانات ورزشی، مراکز و امکانات درمانی (درمانگاه تخصصی، بیمارستان، مراکز تصویربرداری و پزشکان متخصص)، امکانات رفاهی روزمره (بازار روز، نانوايي)، مراکز آموزشی و مراکز خرید به ترتیب در اولویت پنجم تا دهم شهروندان در شهر کرج است. همچنین شهروندان شهر کرج بیان داشتند که نزدیکی به محل سکونت برای تماشای تئاتر برای آن‌ها در اولویت اول قرار دارد. هزینه، محتوای داستانی، حضور بازیگران مشهور و دسترسی به امکانات تفریحی و گردشگری برای تماشای تئاتر به ترتیب در اولویت دوم تا پنجم قرار دارد.

جدول ۳. اولویت‌بندی نیازهای شهروندان شهر کرج (کاربری‌ها و معیار انتخاب تئاتر در زمان فراغت)

رتبه	امتیاز	اولویت سوم		اولویت دوم		اولویت اول		اهمیت	
		ضریب ۱	تعداد	ضریب ۲	تعداد	ضریب ۳	تعداد		
۱	۷۳۱	۵۳	۵۳	۱۶۲	۸۱	۵۱۶	۱۷۲	خدمات شهری	کیبوه‌های شهر کرج
۲	۴۴۲	۲۲	۲۲	۹۰	۴۵	۳۳۰	۱۱۰	فضای عمومی و تفریحی	
۳	۳۹۸	۱۰	۱۰	۶۴	۳۲	۳۲۴	۱۰۸	پارک و فضای سبز	
۴	۲۷۹	۲۷	۲۷	۷۸	۳۹	۱۷۴	۵۸	فضای فرهنگی	
۵	۹۱	۱	۱	۶	۳	۸۴	۲۸	آب آشامیدنی	
۶	۸۱	۹	۹	۳۶	۱۸	۳۶	۱۲	مراکز و امکانات ورزشی	
۷	۶۵	۹	۹	۲۰	۱۰	۳۶	۱۲	مراکز و امکانات درمانی	
۸	۴۸	۵	۵	۴	۲	۳۹	۱۳	امکانات رفاهی (بازار روز و نانوايي)	
۹	۲۱	۱	۱	۸	۴	۱۲	۴	مراکز و امکانات آموزشی	
۱۰	۱۸	۴	۴	۱۶	۸	۱۸	۶	مراکز خرید	
۱	۷۱۳	۵۹	۵۹	۲۵۸	۱۲۹	۳۹۶	۱۳۲	نزدیکی به محل سکونت	معیار انتخاب تئاتر در زمان فراغت
۲	۶۹۸	۴۴	۴۴	۱۸۰	۹۰	۴۷۴	۱۵۸	هزینه	
۳	۶۲۷	۲۹	۲۹	۱۱۲	۵۶	۴۸۶	۱۶۲	محتوای داستانی تئاتر	
۴	۴۱۱	۳۱	۳۱	۱۳۴	۶۷	۲۴۶	۸۲	حضور بازیگران مشهور	
۵	۳۱۳	۵۱	۵۱	۱۰۶	۵۳	۱۵۶	۵۲	دسترسی به امکانات تفریحی و گردشگری	

بر اساس نظر شهروندان وجود پارکینگ یکی از ضروری‌ترین امکانات موردنیاز در محل تئاتر شهر کرج است. مبلمان مناسب (آلاچیق، میز و صندلی و...) برای گفتگو و گذران وقت در محوطه مجموعه، سالن تئاتر عروسی برای کودکان و فضای فرهنگی (کتابخانه، کتاب‌فروشی و فضای کتاب‌خوانی) از اولویت‌های دوم و سوم شهروندان شهر کرج در مجموعه فرهنگی تئاتر شهر است. دسترسی به اینترنتی، بستنی و آبمیوه فروشی، پردیس سینمایی، کافه، بازارچه فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، رستوران و فست فود، گالری و نمازخانه به ترتیب شش اولویت دیگر شهروندان کرج در مجموعه تئاتر شهر است.

جدول ۴: اولویت‌بندی کاربری‌های ضرورتی در تئاتر شهر کرج بر اساس نظر شهروندان

امکانات در تئاتر شهر	کم	متوسط	زیاد	میانگین	رتبه
پارکینگ	۳,۵	۷	۸۹,۶	۴,۸	۱
مبلمان مناسب	۴,۷	۱۵	۸۰,۳	۴,۲	۲
فضای فرهنگی	۷,۸	۲۰,۵	۷۱,۷	۴,۱	۳
سالن نمایش تئاتر عروسی برای کودکان	۵,۹	۲۲,۲	۷۱,۸	۴,۱	۳
دسترسی به اینترنت در مجموعه	۱۰,۲	۱۶,۹	۷۲,۹	۴	۴
بستنی و آبمیوه فروشی	۵,۸	۲۰,۸	۷۳,۴	۳,۹	۵
پردیس سینمایی	۹,۳	۲۵,۶	۶۵,۲	۳,۹	۵
کافی شاپ و کافه تریا	۹,۵	۲۳,۴	۶۷,۱	۳,۸	۶
بازارچه فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱۳	۲۴,۱	۶۳	۳,۸	۶
رستوران و فست فود	۱۰,۶	۲۳,۴	۶۵,۷	۳,۷	۷
گالری	۱۴,۴	۳۳,۶	۵۱,۹	۳,۵	۸
نمازخانه	۲۰	۲۹,۴	۵۰,۶	۳,۴	۹

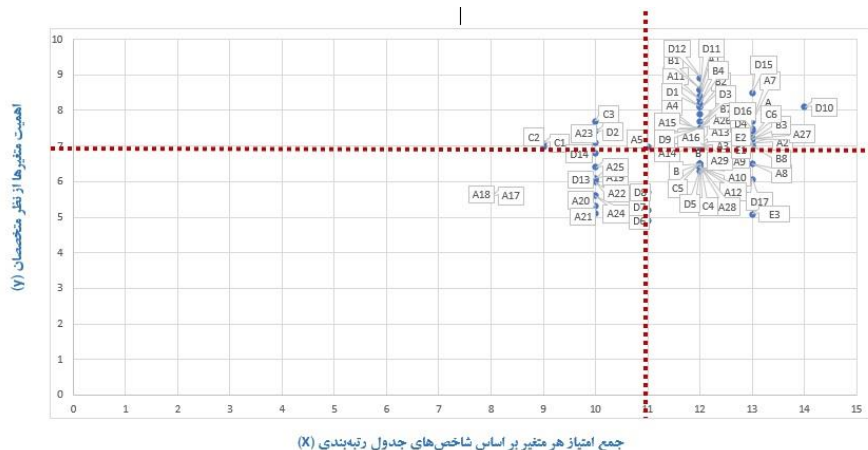
هدف برآورد تأثیرات اجتماعی کسب اطمینان از این امر است که پروژه‌های توسعه، چه هزینه‌ای را به اجتماع موردنظر تحمیل می‌کند. هر اقدام توسعه‌ای بر ساختار کالبدی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و روان‌شناختی آن‌ها تأثیرات زیادی می‌گذارد. شناسایی این تأثیرات می‌تواند تصمیم‌گیران، ناظران و برنامه‌ریزان را در کاهش تأثیرات منفی و تقویت تأثیرات مثبت کمک کند. در راستای اهداف پژوهش و به‌منظور شناسایی تأثیرات احداث

این مجموعه فرهنگی، تأثیراتی چون افزایش سرمایه اجتماعی به واسطه افزایش آگاهی، بهبود تعاملات اجتماعی، افزایش انسجام و مشارکت اجتماعی، ادغام اجتماعی، بهبود کیفیت زندگی به واسطه افزایش امنیت اجتماعی، افزایش رضایت‌مندی، احساس سرزندگی و افزایش آرامش و آسایش، آموزش غیرمستقیم، جامعه‌پذیری، افزایش مهارت‌های اجتماعی، افزایش عدالت اجتماعی و جنسیتی، افزایش هویت اجتماعی (در شهروندان و هنرمندان)، بهبود تعاملات سازمانی و کاهش آسیب‌های اجتماعی به واسطه از بین رفتن فضای بی‌دفاع شهری و عدم تجمع معتادان، انحصار فضا به نفع گروهی خاص، تغییر در موازنه قدرت فعالان فرهنگی شهر، تغییر ساختار اجتماعی محله (خالی از سکنه شدن)، کاهش احساس تعلق محلی، افزایش آسیب‌های اجتماعی (نزاع و درگیری، تجمع اراذل و اوباش، حضور دست‌فروشان، متکدیان و کودکان کار) و به دنبال آن کاهش امنیت اجتماعی در بعد اجتماعی؛ تغییر در سبک زندگی به دلیل تغییر الگوی مصرف، نحوه گذران اوقات فراغت و تغییر ارزش‌ها و نگرش‌ها، توسعه گردشگری، افزایش هویت فرهنگی، افزایش سرمایه فرهنگی، تغییر در ارزش‌های فرهنگ محلی و تعارض و تنش فرهنگی از تأثیرات بعد فرهنگی؛ اشتغال‌زایی، رونق اقتصادی، ایجاد اقتصاد محلی، افزایش درآمدزایی هنرمندان و تأثیر بر قیمت ملک (اجاره‌بها و خرید و فروش) به عنوان تأثیرات بعد اقتصادی؛ ایجاد فضای عمومی، بهبود سیما و منظر شهری، ایجاد برندینگ و نشانه شهری، تغییرات محیط زیستی (افزایش آلودگی هوا و کاهش / افزایش بهداشت محیط)، کاهش فضای بی‌دفاع شهری، افزایش سرانه کاربری‌های خدماتی در شهر کرج، افزایش ترافیک شهری، تغییر در الگوی حمل‌ونقل، تغییر در الگوی ارائه خدمات شهری، حیات شهری و حیات شبانه، افزایش سرانه کاربری‌های خدماتی و تغییر در ساختار کالبدی محله (تغییر کاربری‌ها) تأثیرات بعد محیطی - کالبدی و بهبود مهارت‌های شناختی، افزایش سلامت جسمی و روانی سه تأثیر شناسایی شده در بعد روان‌شناختی احداث تئاتر شهر کرج شناسایی شده است.

پس از شناسایی تأثیر احتمالی ساخت مجموعه فرهنگی - هنری، پژوهشگران متغیرها را در ماتریسی دسته‌بندی و تلاش کردند تا هر یک از متغیرها را بر اساس شاخص‌هایی

همچون گستره، نوع، زمان اجرا، مدت و ماهیت و... دسته‌بندی و از جمع آن به هر متغیر امتیاز داده شد. به علاوه تأثیرات شناسایی شده در اختیار ۱۲ نفر از خبرگان و متخصصان در حوزه‌های مختلف^۱ (اقتصادی، علوم اجتماعی، روانشناسی، جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و...) قرار داده شد و از آن‌ها خواسته شد که میزان اهمیت هر یک از این متغیرها را با توجه به شرایط و ویژگی‌های پروژه تئاتر شهر کرج بیان کنند؛ بنابراین در دو مرحله و با بهره‌گیری از روش دلفی میزان اهمیت هر یک از متغیرهای شناسایی شده برای تمرکز بیشتر مورد ارزیابی قرار گرفت. در نتیجه بر اساس نتایج حاصل از جمع امتیاز متغیرها و نمره اهمیت آن‌ها از نظر خبرگان به منظور دسته‌بندی مناسب متغیرهای شناسایی شده، نمودار پراکنش ترسیم گردید. در این نمودار محور افقی جمع امتیاز متغیرها (در بازه ۱۴-۵) و محور عمودی نمره اهمیت متغیرها از نظر متخصصان (در بازه ۱۰-۱) در نظر گرفته شده است. در هر بازه با در نظر گرفتن میانه حقیقی دو بازه (۱۱ در محور افقی و ۷ در محور عمودی)، نمودار به چهار بخش تقسیم شد.

شکل ۱. پراکنش متغیرهای شناسایی شده

با توجه به قرارگیری هر یک از متغیرهای مورد بررسی می‌توان به صورت قراردادی از میزان

۱. محدودیت موجود در انتخاب این متخصصان، استفاده از افرادی بود که هم در حوزه تخصصی خود دارای دانش تخصصی باشند و هم با ویژگی‌های پروژه مورد مطالعه آشنایی داشته باشند.

اهمیت بالا (متغیرهای قرار گرفته در ربع بالا سمت راست)، اهمیت متوسط (متغیرهای قرار گرفته در ربع بالا سمت چپ و ربع پایین سمت راست) و کم‌اهمیت (متغیرهای قرار گرفته در ربع پایین سمت چپ) نام برد.

زمانی که همه تأثیرات مورد ارزیابی قرار گرفتند، آن‌ها را بر اساس ضرورت اقدام و مداخله در آن‌ها اولویت‌بندی کردیم. در زبان ارزیابی تأثیرات به این فعالیت شناسایی اهمیت، ارزیابی اهمیت یا تعیین اهمیت اطلاق می‌شود. در واقع باید معیاری برای شناسایی اهمیت تأثیرات تعیین شده و هر کدام از تأثیرات بر پایه آن وزن دهی (یا رتبه‌بندی) شود. چند روش برای انجام این کار وجود دارد. هر چند غالباً از تحلیل چند معیاره استفاده می‌شود ولی می‌توان از روش شناسی ارزیابی مخاطرات هم استفاده کرد. مزیت این روش، فهم مشترکی است که در بین سازمان‌ها متداول شده و به‌طور معمول شامل اختصاص نمره پیامد و نمره احتمال وقوع هر کدام از مخاطرات (یا تأثیر بالقوه) است. در حوزه صنعتی، مخاطرات بیشتر از منظر مخاطره برای آن کسب و کار ارزیابی می‌شوند (مخاطرات کسب و کار) ولی دلیلی وجود ندارد که این رویکرد نتواند به‌عنوان روشی برای ارزیابی تأثیرات بالقوه بر اجتماع (مخاطرات اجتماعی و محیط زیستی) مورد استفاده قرار گیرد. تعیین مخاطره را می‌توان در محیط کارگاهی و با استفاده از ارزیابی خود ذینفعان انجام داد. در ارزیابی‌های رسمی مخاطرات، غالباً مقیاس‌های تجربی (کمی) برای تعیین مقادیر واقعی احتمال وقوع و پیامد آن مورد استفاده قرار می‌گیرند. باین حال می‌توان این کار را از طریق بحث گروهی انجام داد (ونکلی، ماریا استیوز، آکامپ و فرانکس، ۱۴۰۰: ۱۱۹ و ۱۲۰).

تعیین مخاطرات با استفاده از ماتریس ۵*۵ (سطح احتمال * اهمیت تأثیرات) به‌دست می‌آید. در این پژوهش به‌منظور تعیین مخاطره پروژه تئاتر شهر کرج، تأثیرات شناسایی شده [صرفاً تأثیرات منفی] در بحث گروهی مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج این ارزیابی در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۵. ارزیابی مخاطرات پروژه تئاتر شهر کرج

سطح پیامد					سطح احتمال
۵	۴	۳	۲	۱	
بسیار با اهمیت	با اهمیت	تاحدودی مهم	کم اهمیت	بی اهمیت	
			- افزایش دست‌فروشی		تقریباً قطعی (A)
	- افزایش سرقت و دزدی - افزایش حضور متکدیان - افزایش حضور کودکان کار - افزایش تنش فرهنگی - طولانی شدن فرآیند ساخت مجموعه صوتی - افزایش هزینه ساخت و نگهداری				محتمل (B)
	- حضور روسپی - تغییر طراحی و غلبه کاربری تجاری - مخالفت برخی نهادها و سازمان‌ها با اجرای پروژه	- افزایش تجمع ارادل و اوباش - انحصار فضا به نفع گروهی خاص - کاهش احساس امنیت			ممکن (C)
		- خالی از سکنه شدن محله - کاهش رضایت شهروندی			غیر محتمل (D)
	- کاهش احساس تعلق مکانی				نادر (E)

ارزیابی مخاطرات پروژه تئاتر شهر کرج نشان می‌دهد که اغلب تأثیرات شناسایی شده در محدوده با اهمیت و بسیار با اهمیت با سطح احتمال ممکن و محتمل قرار دارد. در

رتبه‌بندی مخاطرات، تنش فرهنگی، طولانی شدن فرایند ساخت مجموعه، حضور روسپی، تغییر طراحی و غلبه رویکرد تجاری، مخالفت برخی نهادها و سازمان‌ها با اجرای پروژه، افزایش هزینه ساخت و نگهداری، سرقت و دزدی، حضور متکدیان، حضور کودکان کار، اجاره‌بهای مسکن، افزایش آلودگی هوا و آلودگی صوتی، تجمع اراذل و اوباش، انحصار فضا به نفع گروهی خاص و کاهش احساس امنیت در رتبه حداکثری، افزایش دست‌فروشی، نزاع و درگیری و کاهش احساس تعلق اجتماعی در رتبه بالا و خالی از سکنه شدن محله و کاهش رضایت شهروندی در رتبه معتدل قرار دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه برخورداری از اوقات فراغت و تفریح به جزئی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره جوامع تبدیل شده است. دولت‌ها باید با ایجاد مراکز تفریحی و فرهنگی، فضای سالمی را برای برآوردن این نیاز فراهم نمایند. در همین راستا شناسایی عوامل مؤثر در جهت افزایش تقاضای فضای فرهنگی در اجرای موفق این مراکز و در نتیجه رضایت شهروندان نقش مهمی دارد. هر فضای فرهنگی با توجه به موقعیت جغرافیایی، جاذبه‌های طبیعی، نزدیکی به مراکز جمعیتی، تسهیلات خدماتی درون و مجاور آن، مخاطبان خاصی خواهد داشت. یکی از ضروریات مدیریت شهری کرج ایجاد فضاهای فراغتی مناسب برای افراد، خانواده‌ها و به‌ویژه نسل جوان و نوجوان است که مجموعه تئاتر شهر کرج می‌تواند این فضا را تأمین کند. عملکرد اصلی فضای عمومی بستر مناسبی برای حضور مردم را فراهم می‌سازد و مکان مناسبی برای شکل‌گیری سرمایه اجتماعی است. زمانی که فرصت تماس چهره به چهره افراد با حضور در فضای مشترک حاصل می‌شود، روابط اجتماعی شکل می‌گیرد و به عقیده گرین (۱۹۸۲)، در اثر تکرار تماس چهره به چهره، افراد با یکدیگر آشنا و این آشنایی منجر به مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی خواهد شد (مدیری و ادهمی، ۱۳۹۴: ۱۸۶-۱۸۷). به تبع مجموعه تئاتر شهر کرج به‌ویژه با طراحی خاص (فضای نمایش عمومی در فضای باز) این مهم [فرصت تماس چهره به چهره و تعامل اجتماعی] را برای شهروندان فراهم و منجر به بهبود تعاملات، مشارکت، انسجام اجتماعی و در مجموع

سرمایه اجتماعی خواهد شد. این تعاملات و روابط سبب افزایش سرمایه فرهنگی نیز می‌شود و سرمایه ایجادشده در گذر زمان می‌تواند به ارتقاء شاخص‌های فرهنگی شهروندان منجر شود.

همچنین تئاتر به‌عنوان یکی از اشکال هنر که تعامل و مشارکت را در افراد افزایش می‌دهد، می‌تواند به جامعه‌پذیری نسل جوان کمک نماید. با توجه به مهاجرپذیری شهر کرج و تنوع فرهنگی در این شهر می‌توان بیان کرد یکی از مهم‌ترین تأثیرات احداث مجموعه تئاتر شهر کرج و اجرای نمایش در این مجموعه، افزایش جامعه‌پذیری نسل جوان این شهر است. جامعه‌پذیری، هنجارهای اجتماعی را در افراد نهادینه می‌کند و اگر جامعه‌ای در این فرایند موفق عمل نمایند شاهد تخلف، ناهنجار و قانون‌شکنی نخواهد بود و احساس امنیت در این جامعه بالاتر خواهد بود. اگرچه، این احتمال نیز وجود دارد که به‌واسطه حضور اقشار مختلف، درگیری، نزاع، سرقت و دزدی امنیت نیز کاهش یابد.

یکی از مهم‌ترین فضاهای شهری، مکان‌های فرهنگی و تفریحی هستند که تعاملات اجتماعی و جنب‌وجوش در آن به حداکثر کمی و کیفی خود می‌رسد و سرشار از رویدادهای متعدد و متنوع است. سرزندگی یکی از مؤلفه‌های شاخص کیفیت زندگی است که مجموعه تئاتر شهر می‌تواند آن را در شهر کرج احیا کند. همچنین با توجه به پایین بودن سرانه فرهنگی^۱ و کمبود مراکز تفریحی در شهر کرج^۲، به‌واسطه احداث مجموعه تئاتر شهر و افزایش سطح خدمات عمومی و سرزندگی در سطح شهر به‌ویژه در محدوده مداخله [محل اصفهانی‌ها]، رضایت شهروندی نیز افزایش خواهد یافت. البته این امکان نیز وجود دارد که به‌واسطه افزایش حجم ترافیک، آلودگی هوا، آلودگی صوتی، کاهش کیفیت بهداشت محیط، افزایش آسیب‌ها و مسائل اجتماعی و همچنین کاهش سطح امنیت، رضایت شهروندی کاهش یابد. اگرچه مکان موردنظر برای تئاتر شهر در حال

۱. بر اساس اطلاعات طرح تفصیلی، سرانه مراکز فرهنگی در شهر کرج ۰,۱۳ مترمربع است که با سرانه مطلوب (۰,۶ مترمربع) فاصله دارد.

۲. در حال حاضر فضای سبز و تفریحی موجود، ۲,۲ مترمربع در شهر کرج است. این در حالی است که از سرانه مطلوب این کاربری ۶ مترمربع است.

حاضر یک زمین خالی و فاقد روشنایی است که توسط دیواری از پارک تاجیکستان جدا شده، محل مناسبی برای تجمع مصرف‌کنندگان مواد مخدر به‌ویژه در هنگام شب است. حضور این افراد در تمام ساعات شبانه‌روز تهدیدی برای امنیت ساکنان و رهگذران است.

بررسی ادبیات تجربی و نظر متخصصان حاکی از آن است که احداث مجموعه تئاتر شهر کرج سبب شکل‌گیری هویت اجتماعی و افزایش احساس تعلق مکانی خواهد شد، زیرا با احداث این مجموعه سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی ارتقاء و تغییراتی در سبک زندگی شهروندان شهر کرج بروز خواهد کرد. از سوی دیگر ساخت نشانه‌ای شهری در این مکان می‌تواند به شناسایی مکان نیز کمک نماید که این خود از مؤلفه‌های ایجاد هویت اجتماعی است. اگرچه این احتمال وجود دارد، تغییراتی در ساختار اجتماعی محدوده پروژه تئاتر شهر کرج ایجاد شود. به این معنا که ساکنان محدوده اقدام به ترک محدوده مسکونی پیرامون نمایند و گروه خاصی از افراد (مانند هنرمندان، افراد مجرد و...) در این محدوده ساکن شوند که در این صورت، احساس تعلق مکانی کاهش خواهد یافت و از این منظر نیازمند توجه و تمرکز بیشتر خواهد بود.

نتایج پژوهش رجیبی و علیمردانی (۱۳۹۶) نشان داده است، یکی از شیوه‌های تقویت مهارت اجتماعی، بهره‌گیری از هنر به‌ویژه تئاتر است. تئاتر فرصت یادگیری فعال و معنادار را فراهم می‌کند، خلاقیت فرد را بهبود می‌بخشد، به رشد چندبعدی فرد کمک می‌کند، مهارت درک دیدگاه دیگران و مهارت همدلی و همدردی را پرورش می‌دهد و این‌ها به این دلیل است که بخش فیزیکی، روانی و هیجانی فرد را هم‌زمان درگیر می‌کند؛ بنابراین، می‌توان پیش‌بینی کرد با احداث مجموعه تئاتر شهر کرج و اجرای برنامه‌های مختلف در این مجموعه، مهارت اجتماعی شهروندان شهر به‌ویژه نسل جوان افزایش خواهد یافت.

در پایان باید بیان داشت موضوع تئاتر در مقوله گردشگری فرهنگی جای می‌گیرد و امروزه به‌عنوان یک عامل رضایت گردشگران در شهرهای مقصد، نقش بارزی ایفا می‌کند. بسیاری از شهرها در دنیا^۱ که مقاصد گردشگری هستند بخشی از اعتبارشان را از

۱. دوبلین (ایرلند)، بلگراد (صربستان)، شیکاگو و بوستون (آمریکا) نمونه‌ای از این شهرها هستند.

قدمت، زیبایی و ویژگی‌های منحصر به فرد سالن‌های تئاتر و همچنین اجرای نمایش‌هایشان دارند. گردشگران بسیاری برای گذران تعطیلات به شهرهایی سفر می‌کنند که بتوانند اوقات فراغت را با تماشای تئاتر، اپرا و موسیقی سپری کنند. این گردشگران فرهنگی، به نمایش‌های آیینی و سنتی اقوام مختلف علاقه‌مند و برای تئاتر به‌ویژه تئاتر خیابانی ارزش قائل هستند و حاضرند زمانی را برای با آسودگی و دور از روزمرگی در چنین محیط‌هایی بگذرانند. همچنین اجرای تئاتر در فضای آزاد (تئاتر خیابانی) در روزهای معین و در مناسبت‌های خاص قادر خواهد بود گردشگران را به محل اجرای نمایش بکشاند (نورآقایی، مهر ۱۴۰۱)؛ بنابراین مجموعه تئاتر شهر کرج می‌تواند به توسعه گردشگری و جذب گردشگر و توریسم به این شهر کمک نماید. توسعه گردشگری علاوه بر حیات شهری به رونق اقتصادی نیز کمک می‌نماید. ظرفیت ایجادشده به واسطه احداث این مجموعه می‌تواند برای جشنواره‌های ملی و بین‌المللی همچون جشنواره تئاتر فجر نیز مورد استفاده قرار گیرد که با توجه به فاصله اندک با شهر تهران می‌تواند به‌عنوان گزینه‌ای مناسب در نظر گرفته شود.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Hadi Barghamadi
Simin Zamani

<http://orcid.org/0000-0003-2941-1113>

<http://orcid.org/0009-0002-8282-534X>

References

- Autant, Edouard. Louise, Lara (2005). Theater of Public Space: Architectural Experimentation in the Théâtre de l'espace (Theater of Space), Paris 1937. *Journal of Architectural Education*, pp. 53–62 © 2005 Gray Read. Florida International University.
- Ameri Siahavi, Reza and Sara Abbasi (2018). Analysis and investigation of audience attraction strategies in Bandar Abbas theaters with multi-criteria decision-making techniques from the audience's point of view. *Cultural research journal of Hormozgan*. Number 14. Pp: 47-62. [In Persian]
- Arabian, Rosita; Majdi, Hamid and Hossein Zabihi (2021). Explaining the principles of culture-oriented urban spaces with the approach of urban revitalization. *Journal of cultural management*. 14th year, number 51, pp: 59-70. [In Persian]
- Burdge, Rabel J. (2021). *Concepts, process and methods of social impact assessment*. Translation editors: Mohammad Ali Zakariaei and Ali 2-Hajli. Tehran: Society and Culture. [In Persian]
- Brackett, Oscar G. (2019). *History of world theater*. Translated by Hoshang Azadivar. Tehran:Morvarid. 11th edition. [In Persian]
- Dastyar, Shokofe and Mohsen Taban (2014). *The psychological effects of building theaters and theaters on social and cultural interactions. The first national conference of new horizons in the empowerment and sustainable development of architecture, civil engineering, tourism, energy and the urban and rural environment of Hamedan*. [In Persian]
- Ebrahimpour, Mohsen and Seyedreza Mostafavi (2008). *Evaluating the effects and social and cultural consequences of plans and projects*. Office of Municipal Studies: Tehran .[In Persian]
- Gholami, Ali; Beshlideh, Kiyomarth and Azimeh Rafiei (2021). The effectiveness of theater therapy on the mental health of divorced women. *Quarterly Journal of Psychological Methods and Models*. Second year, 10th issue, pp: 45-64. [In Persian]
- Jahani Dolatabadi, Rahman (2020). *Evaluation and feasibility of construction of performance platforms (hangouts and reading booths) in Tehran*. Vice President of Social and Cultural Affairs of Tehran Municipality. [In Persian]
- Madiri, Atusa and Qasim Adhami (2015). Explaining the role of public spaces in relation to social capital (case study: Amol city). *Quarterly Journal of Social-Cultural Development Studies*. Third period, number 4. Pp: 185-212. [In Persian]
- Makki, Ibrahim (2011). *Knowing the elements of drama: an overview of the process of creation of drama and a comprehensive review of the principles and foundations of dramatic texts*. Tehran: Soroush

- Publications. The seventh edition. [In Persian]
- Ministry of Culture and Islamic Guidance (2020). *National survey of consumption of cultural goods "Report of Alborz province"* (third wave). Tehran: Research Institute of Culture, Art and Communication. [In Persian]
- Mehdi Khan Tayefe, Helia; Ahadi, Hassan; Delkhah, Masoud; Bahrami, Hadi and Fariborz Bagheri (2017). *Investigating the effectiveness of pedagogical theater on improving the level of emotional intelligence in 7-12-year-old children in Tehran*. *Scientific, research quarterly of innovation and creativity in humanities*. Eighth period, number one. Pp:183-202. [In Persian]
- Nur Aghaei, Arash (Sep. 2022). *The role of theater in tourism development*. magazine website. Accessible on the Internet at: <https://vista.ir/w/a/16/75y5n> [In Persian]
- Pakzad, Jahan Shah (2006). *Urban space design guide*. Tehran: Shahidi Publications. [In Persian]
- Rajabi, Soran and Khalije Alimardani (2017). The effectiveness of classroom theater in increasing social skills and learning basic subjects in primary school students, new educational approaches. *Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Isfahan*. 12th year, N. (26) 2. Pp: 98-113 .[In Persian]
- Rostae, Maedeh and Abdullah Jabal-Aamily (2015). *Examining the design of the city's theater complex and its effect on improving the level of society's culture*. The third international congress on civil engineering, architecture and urban development. [In Persian]
- Sayyaf, Farhad and Behrouz Janipour (2014). *The city theater complex and its effect on improving the level of society's culture, case example: Ahvaz city theater*. National conference of civil engineering, architecture and sustainable urban management. [In Persian]
- Samadi, Hamida; Shirazi, Efat and Negar Sadegh Esfahani (2018). Investigating the effectiveness of theater therapy on the general health of infertile women. *Quarterly Journal of Mashhad University of Medical Sciences Faculty of Medicine*. Vol. 62, Special Issue No. 1. Pp: 160-168. [In Persian]
- Sharifi Jandani, Hamidreza; Miryari, Sadeh and Beita Abbasi (2018). Investigating the effectiveness of therapeutic theater on improving the social competence of students with special learning disabilities in mathematics. *Journal of learning disabilities*. Vol. 7, N. 4. Pp: 87-104. [In Persian]
- Shokrizadeh, Maryam; Tarabi Farsani, Nada and Sajjad Baghban Maher (2018). Investigating the capacity of theater and performing arts to boost tourism in Isfahan province. *Scientific research quarterly of*

- theater*. N.73. pp: 15-34. [In Persian]
- Vanclay, Frank; Maria Steves, Anna; Acamp, Ilse and Daniel Franks (2021). *Social impact assessment, guide to social impact assessment and management of projects*. Translated by Soleiman Pak Sarasht and Fardin Alikhah. Tehran: Hamshahri Publications. [In Persian]
- Vanclay, Frank (2015). Social Impact Assessment: Guidance for assessing and managing the social impact of projects. *International Association for Impact Assessment*.
- Zare Shahabadi, Akbar and Maryam Taher (2013). An intergenerational study of the pattern of consumption of cultural goods among girls and mothers in Yazd city. *Scientific-Research Quarterly of Women's Strategic Studies (Former Women's Book)*. Vol. 16, N. 61. Pp:189-231. [In Persian]

استناد به این مقاله: برغم‌دی، هادی، زمانی، سیمین. (۱۴۰۳). تأثیرات اجتماعی احداث مجموعه‌های فرهنگی و هنری (مورد مطالعه: تئاتر شهر کرج)، فصلنامه برنامه‌ریزی توسعه شهری و منطقه‌ای، ۹(۲۹)، ۱۱۳-۱۴۴. DOI: 10.22054/urdp.2023.73053.1540

Urban and Regional Development Planning is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License...